Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/648

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o določitvi poti gibanja očiščenih odhodkov za Nizozemsko

(C/2025/648)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 19 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ([1]) skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([2]) in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ([3]). Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ([4]), ki dejansko določa proračunsko omejitev v času trajanja načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od trajanja rednega zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(4) V skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2024/1263 mora Svet ob upoštevanju ocene in na podlagi priporočila Komisije državi članici priporočiti, naj predloži revidiran nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, če meni, da načrt ne izpolnjuje zahtev iz člena 16(2), (3) in (5) navedene uredbe.

(5) Če država članica revidiranega načrta ne predloži v roku iz Uredbe (EU) 2024/1263 ali če revidirani načrt ne izpolnjuje zahtev iz člena 16(2), (3) in (5) navedene uredbe, bi moral Svet na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo za določitev poti gibanja očiščenih odhodkov zadevne države članice v skladu s členom 19 in po potrebi potrditi sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM NIZOZEMSKE

(6) Nizozemska je 15. oktobra 2024 Svetu in Komisiji predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo glede na razloge, ki jih je podala Nizozemska, predložen po podaljšanju roka, določenega v členu 36 Uredbe (EU) 2024/1263.

Postopek pred predložitvijo načrta

(7) Nizozemska je pred predložitvijo načrta zaprosila za tehnične informacije ([5]), ki jih je Komisija zagotovila 21. junija 2024 in objavila 15. oktobra 2024 ([6]). Tehnične informacije določajo raven primarnega strukturnega salda v letu 2028, ki je potrebna, da se zagotovi, da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 3 % BDP ter da se dolg sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 60 % BDP, tudi ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po koncu štiriletnega prilagoditvenega obdobja. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. Tehnične informacije so bile pripravljene in posredovane državi članici na podlagi dveh scenarijev: scenarija, ki vključuje skladnost z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj ([7]), v skladu s členom 9(3) Uredbe (EU) 2024/1263, in scenarija brez tega zaščitnega ukrepa. Tehnične informacije za Nizozemsko določajo, da bi moral primarni strukturni saldo, da bi bil skladen z veljavnimi fiskalnimi pravili v štiriletnem prilagoditvenem obdobju, ter ob upoštevanju predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028; scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj) znašati vsaj 0,1 % BDP, kot je navedeno v spodnji tabeli. Za informacijo, če upoštevamo tudi zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj, bi moral primarni strukturni saldo ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) znašati vsaj 0,1 % BDP. Vendar zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj ni zahteva za Nizozemsko, ki je upravičena do tehničnih informacij.

Tabela 1: Tehnične informacije, ki jih je Komisija posredovala Nizozemski.

Zadnje leto prilagoditvenega obdobja	2028
Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj	0,1
Zgolj informativno: Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj	0,1

Vir: izračuni Komisije.

([5]) Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo tehnične informacije (i) brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja ali z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje) ter (ii) z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj in brez zaščitnega ukrepa. Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sl). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim *poročilom* Komisije in Sveta *o staranju prebivalstva za leto 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sl).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#netherlands.

([7]) Zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj iz člena 8 Uredbe (EU) 2024/1263 določa, da letno izboljšanje primarnega strukturnega salda znaša 0,4 odstotne točke BDP (oziroma 0,25 odstotne točke BDP v primeru podaljšanja prilagoditvenega obdobja), dokler strukturni primanjkljaj ni nižji od 1,5 % BDP.

(8) Nizozemska je v juliju in avgustu 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Nizozemska, in na njene temeljne predpostavke, pa tudi na predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

(9) Glede na informacije, ki jih je Nizozemska predložila v svojem načrtu, pred predložitvijo ni bilo postopka posvetovanja z ustreznimi nacionalnimi deležniki (vključno s socialnimi partnerji), kot je predvideno v členu 11(3) Uredbe (EU) 2024/1263, in sicer v skladu s prehodnimi določbami iz člena 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

(10) Državni svet (kot nizozemska neodvisna fiskalna institucija) je podal mnenje ([8]) o makroekonomski napovedi in makroekonomskih predpostavkah, na katerih temelji večletna pot gibanja očiščenih odhodkov. Po ugotovitvah državnega sveta naj bi bile javne finance v letih 2024 in 2025 skladne z vrednotami Evropske pogodbe. Vendar pot gibanja očiščenih odhodkov iz srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta ne izpolnjuje zahtev iz Uredbe, zato bo morala Nizozemska za uskladitev z uredbo vložiti dodatni fiskalni napor poleg ukrepov, ki jih je vlada predstavila v predlogu proračuna za leto 2025.

(11) Osnutek načrta je bil 17. septembra 2024 skupaj s predlogom proračuna za leto 2025 predložen nacionalnemu parlamentu. Revidirani načrt je bil 14. oktobra 2024 predstavljen nacionalnemu parlamentu.

Drugi povezani postopki

(12) Nizozemska je 15. oktobra 2024 predložila osnutek proračunskega načrta za leto 2025. Komisija je 26. novembra 2024 sprejela mnenje o tem osnutku proračunskega načrta ([9]).

(13) Komisija je 19. junija 2024 ugotovila, da na Nizozemskem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Konkretno, Nizozemska se sooča z ranljivostmi, povezanimi z visokim zasebnim dolgom v razmerah precenjenega trga stanovanjskih nepremičnin, ki imajo tudi čezmejni pomen in so kljub nekaterim izboljšavam še vedno relevantne ([10]).

(14) Svet je 21. oktobra 2024 na Nizozemsko naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ([11]).

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

(15) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(16) Gospodarska aktivnost na Nizozemskem se je v letu 2023 povečala za 0,1 %. Stagnacijo sta povzročila visoka inflacija in šibko zunanje okolje, ki zavira izvoz. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi gospodarstvo v letu 2024 zraslo za 0,8 % zaradi izboljšanja realnih plač, ki podpira zasebno potrošnjo. Realni BDP naj bi se povečal za 1,6 % v letu 2025 in 1,5 % v letu 2026, k čemur bodo prispevali nadaljnja rast plač, padajoča inflacija in izboljšano zunanje okolje, ki podpira trgovino. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se potencialni BDP na Nizozemskem povečal za 1,9 % v letu 2024, 1,7 % v letu 2025 in 1,5 % v letu 2026, saj se bo prispevek dela k potencialni rasti zmanjšal z 0,9 % v letu 2024 na 0,5 % v letu 2026. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 3,6 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 3,7 % v letu 2024, 3,8 % v letu 2025 in 3,9 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se zmanjšala s 7,3 % v letu 2023 na 5,0 % v letu 2024 ter dosegla 3,0 % v letu 2025 in 2,3 % v letu 2026.

(17) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je primanjkljaj sektorja država Nizozemske v letu 2023 znašal 0,4 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 0,2 % BDP in se v letu 2025 povečal na 1,9 % ter, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na 2,4 %. Jesenska napoved Evropske komisije iz leta 2024 vključuje predlog proračuna Nizozemske za leto 2025, ki ga je vlada septembra 2024 predložila nacionalnemu parlamentu. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 45,1 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije iz leta 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 zmanjšal na 43,3 % BDP. Konec leta 2025 naj bi se povečal na 44,3 % BDP, konec leta 2026 pa na 46,6 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalnih projekcijah Komisije.

([8]) Mnenje državnega sveta je v Prilogi II k načrtu.
([9]) Mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Nizozemske, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.
([10]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki, COM(2024) 600 final, Dodatek 4.
([11]) Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Nizozemske.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(18) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Nizozemske zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v štiriletnem obdobju.

(19) Načrt vključuje vse informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.

(20) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov, navedene v tabeli 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 4,2 % v letih 2025–2028. Tehnične informacije (ob predpostavki linearne prilagoditvene poti) so skladne s povprečno rastjo očiščenih odhodkov v višini 3,2 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2028). Pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Nizozemska zavezala v načrtu, naj bi po poročanju ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) privedla do primarnega strukturnega salda v višini - 0,8 % BDP. To je nižje od najnižje ravni primarnega strukturnega salda v višini 0,1 % BDP v letu 2028, ki jo je Komisija 21. junija 2024 posredovala v tehničnih informacijah ([12]). V načrtu je predpostavljeno, da se bo rast potencialnega BDP postopno zmanjšala z 2,1 % v letu 2024 na 1,4 % v letu 2028. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da se bo stopnja rasti deflatorja BDP znižala s 5,1 % v letu 2024 na precej nižje ravni med letoma 2025 (2,7 %) in 2028 (2,4 %).

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Nizozemske

	2024	2025	2026	2027	2028	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	6,9	6,8	3,5	2,1	4,3	4,2
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	6,9	14,1	18,1	20,7	25,9	ni relevantno
Rast potencialnega BDP (v %)	2,1	1,8	1,7	1,5	1,4	1,6
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	5,1	2,7	2,6	2,6	2,4	2,6

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Nizozemske in izračuni Komisije

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(21) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Nizozemska zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom postopno povečal s 45,0 % BDP v letu 2024 na 51,1 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja, kot je razvidno iz naslednje tabele. Po prilagoditvi naj bi v skladu z načrtom delež dolga v srednjeročnem obdobju (tj. do leta 2038) presegel referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe v letu 2033 in v letu 2038 dosegel 70,7 % BDP.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Nizozemske

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Javni dolg (v % BDP)	45,1	45,0	46,7	49,7	50,1	51,1	70,7
Javnofinančni saldo (v % BDP)	- 0,4	- 1,8	- 2,5	- 3,4	- 2,1	- 2,5	- 4,0

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Nizozemske

([12]) V scenariju brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj.

V skladu z načrtom torej dolg sektorja država narašča in srednjeročno ne bi ostal pod referenčno vrednostjo 60 % BDP iz Pogodbe. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta ni skladna z zahtevami glede dolga iz člena 6, točka (a) in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(22) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi se primanjkljaj sektorja država povečal z 1,8 % BDP v letu 2024 na 2,5 % BDP v letu 2025 in se začasno povečal nad 3 % (3,4 %) v letu 2026, nato pa naj bi se v letu 2027 zmanjšal na 2,1 % ter v letu 2028 ponovno povečal na 2,5 %. V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2028) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Vendar bi javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2038) presegel 3 % BDP. Javnofinančni primanjkljaj bi v letu 2029 presegel referenčno vrednost 3 % iz Pogodbe in se nato do leta 2038 postopoma povečeval na 4,0 %. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta ni skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 6, točka (b), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Fiskalna strategija načrta

(23) Načrt vključuje okvirno fiskalno strategijo, pri čemer naj bi se natančna opredelitev ustreznih ukrepov politike iz strategije potrdila ali prilagodila in količinsko opredelila v letnih proračunih, da bi se med drugim zagotovila izvedba tega priporočila Sveta. V koalicijskem sporazumu vlade za obdobje 2024–2028 je predvideno znižanje dohodnine na začetku mandata, ki se izravna s povečanjem davka na dodano vrednost za nekatere proizvode v letu 2026 in zmanjšanjem odhodkov, med drugim za razvojno pomoč, plače v javnem sektorju in azil proti koncu mandata. Osnutek proračunskega načrta za leto 2025 določa ukrepe politike, s katerimi bo dosežena ciljna stopnja rasti očiščenih odhodkov za leto 2025 v višini 6,8 % ([13]).

Namere v zvezi z reformami in naložbami v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(24) V načrtu so opisane namere politike v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, vključno s priporočili glede postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt vključuje obsežen seznam več kot 70 reform in naložb za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU, od katerih jih 14 finančno podpira mehanizem za okrevanje in odpornost.

(25) Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt med drugim vključuje več kot 20 reform in naložb, kot so večletni program za energetsko in podnebno infrastrukturo, javno-zasebni raziskovalni programi v okviru strategije za digitalno gospodarstvo in nizozemski podnebni sklad. V načrtu so opisani tudi ukrepi v okviru načrta za okrevanje in odpornost za odpravo prezasedenosti omrežja, izgradnjo energetske infrastrukture in raziskave na področju kvantnega računalništva. Reforme in naložbe, vključene v načrt, naj bi obravnavale specifična priporočila za državo za nadaljnja prizadevanja na področju trajnostnega kmetijstva (izdana v letih 2022, 2023 in 2024), za spodbujanje prehoda na energijo iz obnovljivih virov, vključno z naložbami v omrežje (izdana v letih 2019, 2022, 2023 in 2024), za spodbujanje naložb, raziskav in inovacij v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu (izdana v letih 2019, 2020 in 2022) ter za odpravo ozkih grl v prometu (izdana leta 2019). Načrt vključuje reforme in naložbe, ki naj bi obravnavale specifična priporočila za državo glede postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji za pospešitev uvajanja obnovljivih virov energije in spodbujanje naložb v omrežno infrastrukturo (izdana v letih 2022 in 2023), za okrepitev spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod (izdana leta 2023), za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb ter pospešitev naložb v trajnostni promet in trajnostno kmetijstvo (izdana v letih 2022 in 2023).

(26) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje obsežen seznam več kot 40 reform in naložb, razvrščenih v več področij politike, kot so trg stanovanjskih nepremičnin, izobraževanje, zdravstveno varstvo, pokojnine, trg dela in obdavčitev. Nekatere od teh naložb in reform so vključene v načrt za okrevanje in odpornost, kot so invalidsko zavarovanje za samozaposlene, revizija pokojninskega zakona ali podaljšanje intenzivne nege. Reforme in naložbe, vključene v načrt, so namenjene obravnavi specifičnih priporočil za državo za zmanjšanje spodbud za uporabo prožnih ali začasnih pogodb (izdanih v letih 2022, 2023 in 2024) ter za spodbujanje ustrezne socialne zaščite za samozaposlene in zmanjšanje

([13]) Glej mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Nizozemske, 26.11.2024, C(2024) 9062 final.

navideznega samozaposlovanja (izdanih v letih 2019, 2020 in 2022). Namen reform in naložb v načrtu je tudi odprava pomanjkanja delovne sile in spretnosti, vključno s priporočili glede priložnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje za izboljšanje temeljnih spretnosti (zaporedoma izdanimi od leta 2019) ter glede okrepitve zdravstvenega sistema (izdanimi leta 2020). V okviru prednostne naloge socialne in gospodarske odpornosti načrt vključuje reforme in naložbe na trgu stanovanjskih nepremičnin, katerih namen je obravnavati specifična priporočila za državo v povezavi s postopkom v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, in sicer z zmanjšanjem spodbude za zadolževanje gospodinjstev ter zagotavljanjem cenovne dostopnosti in razpoložljivosti stanovanj na zasebnem najemniškem trgu (dve priporočili, ki sta bili naslovljeni na Nizozemsko v zaporednih letih od leta 2019) ter z odpravo ovir za gradnjo stanovanj (priporočilo, izdano v letih 2023 in 2024).

(27) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt med drugim vključuje reforme, ki prispevajo k energetski varnosti z zakonodajo za strukturno izboljšanje zanesljivosti oskrbe s plinom ter obveznostmi podjetij in institucij glede prihrankov energije. V načrtu je opisana tudi namera politike za izvajanje ukrepov za krepitev odpornosti z zmanjšanjem odvisnosti od kritičnih surovin in spodbujanjem proizvodnje neto ničelnih tehnologij. Nekatere reforme in naložbe so vključene v načrt za okrevanje in odpornost za odpravo prezasedenosti omrežja, posodobitev regulativnega okvira za plinske in elektroenergetske sisteme ter spodbujanje uporabe tehnologij zelenega vodika. Namen reform in naložb, vključenih v načrt, je obravnavati specifična priporočila za državo za spodbujanje prehoda na energijo iz obnovljivih virov, vključno z naložbami v omrežje (izdana v letih 2019, 2022, 2023 in 2024), ter za odpravo ozkih grl v prometu (izdana leta 2019). Načrt vključuje reforme in naložbe za obravnavanje specifičnih priporočil za državo, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, kolikor priporočajo povečanje naložb v uvajanje obnovljivih virov energije in omrežne infrastrukture (izdanih v letih 2022 in 2023), energijsko učinkovitost stavb in trajnostni promet (izdanih leta 2022) ter zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv (izdanih v letih 2022 in 2023).

(28) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt vključuje sklop naložb, ki jih je treba izvesti med letoma 2024 in 2028 ter vključujejo nakup opreme, obnovo nepremičninske infrastrukture, tudi za zagotovitev njene trajnosti, ter posodobitev in nadomestitev taktične infrastrukture IT.

(29) V načrtu so navedene informacije o skladnosti in po potrebi dopolnjevanju z načrtom za okrevanje in odpornost Nizozemske. Reforme in naložbe, opisane v načrtu, dopolnjujejo več ukrepov, sprejetih v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ki prav tako prispevajo k skupnim prednostnim nalogam EU. Nove reforme in naložbe v načrtu so skladne z ukrepi iz načrta za okrevanje in odpornost. Na primer, sveženj reform energetskega trga, vključen v poglavje REPowerEU, prispeva k pravičnemu zelenemu in digitalnemu prehodu ter energetski varnosti, ukrepi za centralizirano načrtovanje za povečanje ponudbe stanovanj in okrepitev zdravstvenega sistema v načrtu za okrevanje in odpornost pa prispevajo k socialni in gospodarski odpornosti.

(30) Namen načrta je zadostiti potrebam Nizozemske po javnih investicijah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, naložbe, določene v načrtu, znašajo približno 43 milijard EUR. Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, načrt predvideva naložbene potrebe v višini 10 milijard EUR v okviru naložb, povezanih s stanovanji, trgom dela in oskrbo. V zvezi s skupno prednostno nalogo energetske varnosti so v načrtu opisane predvsem reforme, vendar so v njem predvidene potrebe po naložbah v višini 300 milijonov EUR za uvajanje tehnologij zelenega vodika, ki so delno zajete v načrtu za okrevanje in odpornost. V okviru skupne prednostne naloge obrambnih zmogljivosti potrebe po naložbah, opisane v načrtu, znašajo 55 milijard EUR.

Zaključek ocene Komisije

(31) Na splošno Komisija meni, da načrt Nizozemske ne izpolnjuje zahtev iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263, saj pot gibanja očiščenih odhodkov iz načrta ni skladna z zahtevami glede dolga in primanjkljaja iz navedene uredbe. V načrtu je navedeno: *„Če Komisija in Svet menita, da pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predlagala Nizozemska, ni v skladu z Uredbo, se Nizozemska odpove pravici do predložitve revidiranega načrta, kot je določeno v členu 18 Uredbe, in razume, da lahko Svet na priporočilo Komisije na podlagi tehničnih informacij, ki jih zagotovi Komisija, priporoči pot gibanja odhodkov v skladu s členom 19 Uredbe. Vlada meni, da je priporočilo za pot gibanja odhodkov na podlagi tehničnih informacij pravilno izvajanje evropskih fiskalnih pravil.“* Ob upoštevanju, da Nizozemska ne namerava predložiti revidiranega načrta v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2024/1263, je treba pot gibanja očiščenih odhodkov priporočiti v skladu s členom 19 navedene uredbe na podlagi tehničnih informacij Komisije, predloženih 21. junija 2024.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

(32) Svet je seznanjen s srednjeročnim fiskalno-strukturnim načrtom Nizozemske in tem, da se je Nizozemska odpovedala pravici do predložitve revidiranega načrta, ter meni, da bi dosledno izvajanje priporočila Sveta pripomoglo k zdravim javnim financam in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.

(33) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.

(34) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Svet je seznanjen s tveganji za obete. Poleg tega je zlasti zadovoljen, da je bilo pred predložitvijo načrta opravljeno posvetovanje z ustreznimi deležniki. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom.

(35) Svet pričakuje, da bo Nizozemska pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev priporočene poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.

(36) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.

(37) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.

(38) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Nizozemske o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra.

(39) Svet bi moral na podlagi ocene Komisije in ob upoštevanju, da se je Nizozemska odpovedala pravici do predložitve revidiranega načrta na podlagi člena 18, Nizozemski v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2024/1263 priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov na podlagi tehničnih informacij, ki jih je Komisija predložila 21. junija 2024 –

PRIPOROČA, da Nizozemska:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov
(letne in skupne stopnje rasti, nominalno)

Nizozemska

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	letne	3,5	3,3	3,0	3,0
	skupne (*)	10,4	14,0	17,5	21,0

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.